

TÜRKİYE - KAZAKİSTAN

YUVARLAK MASA TOPLANTILARI

STRATEJİK
VİZYON BELGESİ
| TASLAK |

2014

Yeni Dönem
Türkiye - Kazakistan İlişkileri;
Fırsatlar ve Riskler

STRATEJİK VİZYON BELGESİ (TASLAK)

TÜRKİYE - KAZAKİSTAN YUVARLAK MASA TOPLANTISI 1

“Yeni Dönem Türkiye - Kazakistan İlişkileri: Fırsatlar ve Engeller”

(2014)

Türkiye; 75 milyonluk nüfusu, gelişerek büyüyen ekonomisi ve Afro-Avrasya ana kıtası ortasındaki jeopolitik konumu ile öne çıkmaktadır. Avrupa, Karadeniz, Kafkaslar, Asya, Orta Doğu ve Afrika ülkeleri ile arasındaki tarihî, siyasi ve kültürel bağları, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası alanda yükselen aktivitesi, NATO, AGİT ve CICA gibi örgütlerin önemli üyelerinden olması ve son dönemde geliştirdiği aktif dış politikası ile küresel platformda önemi gittikçe artan bir aktör haline gelmiştir. Türkiye'nin köklü devlet ve demokrasi geleneği, tarih ve coğrafyadan kaynaklanan avantajları, genç ve eğitilmiş nüfusu, dinamik ekonomisi bölgesel ve küresel ilişkilerinde başarılı olmasında anahtar role sahiptir.

Kazakistan ise 20 milyona yaklaşan nüfusu, 2.725 milyon kilometrekarelik yüzölçümü, zengin yerüstü ve yeraltı kaynakları, Çin ve Güney Asya ile Rusya Federasyonu arasındaki önemli coğrafi konumu ve kayda değer ekonomik potansiyeli ile dünyanın dikkatini üzerine çekmektedir. BM, İİT, AGİT, ŞİÖ, BDT, Avrasya Ekonomi Topluluğu, Ortak Güvenlik Anlaşması Örgütü, CICA, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi gibi pek çok bölgesel ve uluslararası örgütün üyesi olan Kazakistan, 21. yüzyılın bölgesel güç adaylarından biridir ve yakın gelecekte de önemini artarak devam etmesi öngörülmektedir.

Türkiye, Kazakistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülkedir. İki Ülke arasındaki ortak tarihî, kültürel ve manevi bağlar, ilişkilerin süratle geliştirilmesine temel teşkil etmiştir. Bağımsızlığını kazanmasının ardından Kazakistan ile imzalanan çok sayıda anlaşma ve protokol ile farklı alanlardaki ilişkilerin ve işbirliğinin esasları düzenlenmiştir. İki Ülke arasındaki siyasi ilişkilerin ulaştığı düzeye paralel olarak Kazakistan, Türkiye'nin Bölge'deki en önemli siyasi ve ekonomik ortaklarından biri olmuş, Ekim 2009'da imzalanan Stratejik Ortaklık Anlaşması ve Mayıs 2012'de kurulan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) ile ilişkiler yeni bir boyuta taşınmıştır. İki Ülke'nin bölgesel ve uluslararası plandaki işbirliği hızla gelişmektedir. Türkiye ve Kazakistan'ın Avrasya coğrafyasında barış ve istikrarın tesisi yönünde sürdürmekte oldukları işbirliğinin somut bir sonucu olarak iki ülke öncülüğünde Türk Dili Konuşan Ülkeler Zirvesi kurumsallaştırılmış; bu çerçevede Kazakistan, Türk Konseyi'nin ve TÜRKPA'nın kuruluşunda Türkiye ile birlikte çok önemli rol oynamıştır.

Kazakistan - Türkiye ikili ticaret hacmi 2012’de, ihracat 1.069 milyar dolar ve ithalat 2.055 milyar dolar olmak üzere 3,1 milyar dolara ulaşmıştır. Kazakistan’la ticaret hacminin 2015’e kadar 10 milyar dolara yükseltilmesi ortak hedeftir. Türk şirketlerinin Kazakistan’daki toplam yatırımları ise 2 milyar dolar civarındadır. Kazakistan’da 500’ün üzerinde Türk - Kazak ortak sermayeli işletme faaliyette olup, %100 Türk sermayeli şirketlerin sayısı 160 civarındadır. Türk inşaat firmalarının Kazakistan’da üstlendiği projelerin toplam değeri 17 milyar doları aşmıştır. Kazak firmalarının da son yıllarda Türkiye’de başta petrol ve turizm sektörlerinde yaptıkları yatırımları 350 milyon dolara ulaşmıştır. Türkiye’de 150’nin üzerinde Kazak sermayeli şirket mevcuttur.

Türkiye - Kazakistan ilişkilerinin önündeki zihinsel eşik, “sektörel ve finansal” derinleşmedir. Bu bağlamda ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi diğer alanlardaki ilişkilerin derinleşmesi için temel oluşturacaktır. Türk girişimciler için Kazakistan’da iletişim/telekomünikasyon, altyapı (limanlar, havalimanları, demiryolları vb.), katma değerli tekstil ve ihracat bazlı sanayi, hizmet sektörü (ulaşım, belediye hizmetleri, iş/ticaret merkezleri, vb.), tarıma dayalı sanayi kolları (agro-food) gibi alanlarda yatırım; ahşap demonte mobilya, tarımsal uygulamalar, araç yedek parçaları, klima, buzdolabı, televizyon, pvc boru, tekstil makineleri, yazılım, ayakkabı, turizm gibi alanlarda ise ortaklık imkanları bulunmaktadır. Ekonomik etkileşimin hızlanması için taşımacılık, bankacılık, kota uygulamaları ve tarife dışı engeller gibi konularda ortaya çıkan sorunların giderilmesi gerekmektedir.

Her iki ülke kritik öneme sahip uzun vadeli çıkarların sürdürülebilirliği açısından etkili bir stratejik işbirliği geliştirebilir. Bu noktada olaylara daha geniş bir jeopolitik bakış açısı ile bakma ihtiyacı vardır. Çok boyutlu şekillenen Dünya güç sistematığı içerisinde Türkiye - Kazakistan ilişkilerinin ideal bir noktaya taşınabilmesi için, yalnızca siyasi ve stratejik temelli değil, her parametrede karşılıklı derinlik oluşturacak bir yapıya doğru yönelmesi gerekir.

Yuvarlak masa toplantıları ile; ilgili kuruluşların ve kurumların yakından tanınmasını, sivil toplum etkisinin artırılmasını, kalkınmaya katkı sağlanmasını, kaynakların ve çalışma alanlarının geliştirilmesine dair uzmanlık birikimlerinden faydalanılmasını, tanıtma faaliyetlerine katkı sağlanmasını, akademik işbirliği imkanlarının araştırılmasını ve tüm bu çalışmaların bütünlük içerisinde değerlendirilmesini sağlayacak stratejik bir yaklaşım geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu noktada, **Türkiye - Kazakistan Yuvarlak Masa Toplantılarının** amacı, sorun alanlarını ihmal etmeden yeni dönemde Türkiye - Kazakistan ilişkilerindeki fırsatlar ve tamamlayıcılık ilişkisini stratejik bir bakış açısı ile Türk ve Kazakistan kamuoyu nezdinde ortaya koymak ve kurumsal, entelektüel bir zemin inşa etmektir. Yakalanacak ivmeye bağlı olarak etkinliğin orta ve uzun vadede geniş katılımlı Forum’a dönüşme potansiyeli ise ayrıca değerlendirilmelidir.

Toplantının ana teması ve alt başlıkları aşağıdaki gibidir:

Ana Tema

Yeni Dönem Türkiye - Kazakistan İlişkileri: Fırsatlar ve Engeller

Alt Temalar

- Türkiye - Kazakistan Ekonomik İlişkileri: Fırsatlar ve Engeller
- Orta Asya ve Orta Doğu Bölgeleri ve Türkiye - Kazakistan
- Avrasya ve Asya'da Entegrasyon ve Türkiye - Kazakistan
- Enerji Güvenliği, Enerji Arz Politikaları ve Fırsatlar
- Ekonomik İşbirliği
- Türkiye - Kazakistan Güvenlik İşbirliği, Çok Boyutlu Güvenlik ve Terörle Mücadele
- Ulaşım, Lojistik, Bankacılık
- İİT Üyesi Ülkeler İkili ve Çok Taraflı Kapasite İnşası
- Kamu Yönetiminde İnovasyon ve Teknoloji Paylaşımı
- Akademik ve Kültürel İşbirliği İmkânları
- Bölgesel ve Küresel Ortak Perspektifler